

ПРОЛОГ

ІЗІНГТОН, ДАРЕМ, АНГЛІЯ
ЧОТИРНАДЦЯТЬ РОКІВ ТОМУ...

— Моллі, ходи-но сюди, сонечко. Я маю дещо тобі розповісти.

Бабуся сиділа у вітальні нашого невеликого будинку в старому брунатному кріслі, затуливши обличчя долонями.

Я ступила вперед і роззирнулася кімнатою. Тато ще не повернувся з пабу. Відколи та лячна жінка з телевізора зачинила шахти того самого року, коли я народилася, тато завжди ходив сумний і засиджувався в пабах. Так мені казала бабуся.

Бабуся підняла голову й сумовито всміхнулася. Такої доброї усмішки, як у неї, я не бачила більше ні в кого, вона могла осяяти цілу кімнату, просто всміхнувшись. Я так сильно любила бабуся.

Коли я підійшла ближче, то помітила, що вона тримає в руках стару мамину фотографію. Мама померла, коли я народилась, і бабуся з татом дуже засмучується, коли я питаю про неї, тож я це облишила. Однак я досі щовечора цілую перед сном її фото, що стоїть біля мого ліжка. Бабуся казала: мама з небес побачить, що я це роблю.

— Ходи сюди, моя маленька цукерочко Моллі. Сідай мені на коліна, — сказала вона, жестом ваблячи до себе, і відклала фоторамку на червоний килим на підлозі.

Я скинула рожевий наплічник, підійшла й застрибнула їй на коліна. Від неї пахло м'ятою. Від бабусі завжди пахло м'ятою. Я знаю, що це задля того, щоб приховати запах сигарет, які вона потайки курить у провулку. Мені смішно від того, як вона метушливо вибігає щоранку надвір у фіолетовому фартуху й рожевих бігуді на сивому волоссі, аби похапцем покурити.

Я притуляю долоню до її щоки. Вона засмучена.

— Бабусю, що сталося?

Вона бере мою маленьку долоньку у свою — і мене приголомшує зимність її руки. Я розтираю її й цілую бабусю в щоку, щоб підбадьорити. Вона казала, що мої солодкі поцілунки будь-яку проблему у світі можуть зробити трішечки легшою.

У кімнаті дуже тихо, лише вогонь тріскотить у каміні, а ще гучно цокає підлоговий годинник.

У бабусі завжди грала музика, дуже стара музика, й ми танцювали перед каміном. Однак сьогодні музика не грала — і будинок видався гнітючим і сумним.

Я глянула на велику стрілку годинника: вона показувала на дванадцять, маленька стрілка вказувала на чотири. Я силкувалася згадати, що нам розповідала в школі місіс Кларк, наша вчителька. Я міцно замружилася, намагаючись думати. А потім шумно вдихнула й розплющила очі. Четверта година вечора. Так! Четверта година. Тато скоро повернеться.

Я спробувала зіскочити з бабусиних колін, щоб побігти до дверей і зачекати тата там, поки він знайде крізь хвіртку. Він завжди обіймав мене й кружляв, а потім казав, що я — найкрасивіша дівчинка у світі, зовсім як моя мама. Цю частину дня я любила найдужче.

Я таки зісковзнула на підлогу, але бабуся перехопила мене за руку.

— Бабусю, що ти робиш? Тато скоро прийде. Йому потрібні щоденні обіймульки!

Бабуся глибоко вдихнула, і з її очей потекли сльози.

— Бабусю, чому ти плачеш? Будь ласка, не сумуй. Тобі потрібен солодкий поцілунок? Від нього тобі стане ліпше?

Бабуся міцно пригорнула мене до грудей, окуляри майже злетіли з мого носа, а тканина її фартуха терлася об мою щоку. Я підняла обличчя, щоб угамувати сверблячку. Вона відхилила мене і опустила навколішки. Тепер її сумні очі були на рівні моїх.

— Моллі, я маю дещо тобі розповісти, і це тебе дуже, дуже засмутить. Розумієш?

— Так, бабусю. Мені вже шість років. Я — доросла дівчинка. Я багато чого розумію. Місіс Кларк каже, що я — найрозумніша дівчинка у всьому класі, а може, й в усій школі.

Бабуся всміхнулася. Однак усмішка не торкнулася очей. То неповна усмішка. Тато казав: лише повна усмішка показує, що ти справді щасливий. Повну усмішку не варто марнувати на те, що не дарує тобі справжньої радості.

— Ти справді дуже розумна, сонечко, хоч навіть не знаю, в кого ти така вдалася. Ти високо сягнеш. Тобі судилося обличити це вбоге життя й досягнути вершин. Цього твоя мама й тато... дуже хотіли б, — вона схлипнула й дістала з кишені рожевий носовичок.

На ньому вишито червону троянду. Тканину я обрала на базарі два тижні тому. Ми пошили один носовичок для неї і один для мене — комплектну пару, подібну до нас самих, як сказала бабуся.

Вона піднесла носовичок до почервонілого носа, невідривно дивлячись у вікно, а потім її погляд немовби змінився, й вона знову глянула на мене.

— А тепер, Моллі, ти маєш глибоко й хоробро вдихнути. Отак, як я тобі показувала.

Я кивнула й вдихала п'ять секунд носом, тримаючи руку на животі, а потім видихала п'ять секунд ротом.

— Хороша дівчинка, — похвалила вона, гладячи мене по щіці великим пальцем.

— Бабусю? Де тато? Він спізнюється. Він ніколи не спізнюється, — він завжди приходив додому, щоб зустріти мене після школи. Від нього пахло кислим пивом, щоправда, так від нього пахло постійно. Без цього запаху то вже був би не тато.

— Моллі, з татом сьогодні дещо сталося, — тремливим голосом промовила вона.

— Він захворів? Нам варто заварити для нього чаю, коли він повернеться? Від чаю всім ліпшає, хіба не так, бабусю? Ти завжди так кажеш, — сказала я, відчуваючи, як у животі зароджується дивне, химерне відчуття від її незбагненого погляду.

Бабуся похитала головою, і в неї затремтіла губа.

— Ні, сонечко. Чай сьогодні не знадобиться. Розумієш, уранці Господь вирішив забрати твого татка на небеса до янголів.

Я закинула голову й глянула на стелю. Я знала, що Господь живе високо над нами на небесах. Однак я ніколи його не бачила, хай як намагалася.

— Нащо Господу забирати від нас татка? Ми погані люди? Я була надто неслухняною? Це тому Господь не хоче, щоб я мала маму й тата?

Бабуся пригорнула мене до себе, торкаючись носом мого довгого каштанового волосся.

— Ні, цукерочко Моллі, навіть не думай про таке. Господу просто було гірко від того, що твій тато так сумував за твоєю мамою. Тож він вирішив, що настав час їм знову бути разом. Він знав, що ти достатньо хоробра й сильна, щоб жити без них.

Я смоктала великий палець, обмірковуючи її слова. Я завжди так робила, коли хвилювалася чи коли мені було страшно.

Бабуся відкинула волосся мені з обличчя.

— Я хочу, аби ти знала: ніхто на цій планеті не любив одне одного так сильно, як любили твої мама й тато. Коли мама померла, тато не знав, що робити. Він так сильно любив тебе, але й за нею сумував. Коли пані з телевізора...

— Маргарет Тетчер? — перебила я.

Нам розповідали про неї в школі. У моєму місті вона майже нікому не подобається. Її називали різними неприємними словами. Через неї сумувало багато людей.

Бабуся всміхнулася.

— Так, Маргарет Тетчер. Коли місіс Тетчер зачинила шахти, тато лишився без роботи, і тому був дуже нещасним. Татко дуже довго намагався заробити гроші й купити нам ліпший будинок, але все своє життя він працював тільки в шахтах і більше нічого не вмів, — бабуся міцно замружилася. — Сьогодні татко помер, сонечко. Він вирушив на небеса й не повернеться до нас.

У мене затремтіла губа, і я відчула, як на очі навертаються сльози.

— Але я не хочу, щоб він ішов! Можеш попросити Господа повернути його? Що ми робитимемо без нього? — мені на груди накопилася важкість, і я відчула, що не можу дихати. Я потягнулася до бабусиної руки й хрипко промовила: — Бабусю, тепер ми лише вдвох? У мене лишилася тільки ти. А якщо він і тебе забере? Я не хочу зостатися сама-самісінька. Мені страшно, бабусю, — з мого горла вирвався гучний крик. — Я не хочу зостатися сама!

— Моллі... — прошепотіла бабуся, пригортаючи мене міцніше, і ми впали на підлогу й плакали перед каміном.

Мого тата не стало.
Мій тато на небесах.
І він більше ніколи не повернеться до мене.

РОЗДІЛ 1

УНІВЕРСИТЕТ АЛАБАМИ, ТАСКАЛУСА, США
НАШІ ДНІ...

Я страшенно спізнювалася!

Я бігла по розкидистому кампусу Університету Алабами, щосили намагаючись не спіткнутися й не впасти. Дихати я могла лише короткими, уривчастими подихами.

У руках я тримала цілий оберемок роздруківок навчального плану курсу з філософії, копії якого замовила понад годину тому, — це було моє перше завдання на посаді помічниці професорки.

Заняття вже от-от мало розпочатися, але, вочевидь, мене переслідувало невезіння, бо ж принтер у репрографічному кабінеті для персоналу вирішив зламатися саме посеред мого замовлення, затягнувши мелодичну лебедину пісню з жалюгідним пронизливим писком і випустивши хмарку машинного диму.

Копіювальна кімната містилася на іншому краю коледжу, власне тому я і опинилася в такій скруті — бігла через велетенський двір у зовсім не спортивних помаранчевих кроках, по справжнісінькій пекельній сауні Таскалуси, відомій під назвою «звичайний спекотний літній день».

Я мигцем вихопила власне відображення у скляних дверях.

Кепські справи. Дуже кепські.

Каштанове волосся скидалося на кудлату шубку мініатюрного пуделя, обличчя спітніло так, що широкі окуляри в чорній оправі зі стандартного випуску британської національної служби охорони здоров'я будь-якої миті могли зісковзнути з носа, а короткий джинсовий комбінезон і біла футболка відчувалися на тілі, мов захисний костюм.

Вічна хмарність у Англії тепер видавалася мені цілком милою.

Сьогодні все йшло не за планом — поламаний принтер був другою невдачею, бо ж від ранку мене вже домагалися навіжені подруги.

— Тога, тога, тога..! — голосно скандувала Лексі.

Вони з Касс сиділи на моєму ліжку й зі сміхом спостерігали за моїм відчаєм, коли я одягнула саморобну тогу, і на кожному слові підіймали руки в повітря й надривно кричали.

— У мене жохливий вигляд, — поскаржилась я, намагаючись припасувати простирadlo в різних місцях, щоб прикрити зазвичай приватні ділянки тіла.

— Та ти гаряча штучка! Твої цицьки — це щось не-реальне, такі ідеальні й округлі... — Касс спробувала зробити мені комплімент, простягнувши руки й удаючи, що мацає мене за груди. — Та кажу тобі, Моллз. Зазвичай до кішечок я не ласа, але коли ти в такому прикиді, тільки для тебе я можу зробити виняток! Дідько, які ж у тебе смачнющі вигини, дівчинко!

— Касс! — докірливо промовила я, заковуючи очі. — А без цього ніяк?

— О, легше, люба. У тебе чудовий вигляд. Ти сьогодні йдеш, і щоб без відмовок. Не змушуй мене тягнути тебе... Бо я потягну... Якщо доведеться.

— Але...